

IN MEMORIAM MR. A. M. DE JONG 1893-1969

Zéér gaarne voldeed ik aan het verzoek een schets van het leven van de heer De Jong te schrijven, al realiseerde ik mij van stonde af aan een vrij zware taak op mij te nemen.

Wie met mij eens is, dat de sleutel tot de persoon ligt in bepaalde disharmonieën, ziet dat direct in. Hoe aantrekkelijk bijvoorbeeld ware het zich verdiepen in de structuur van de persoonlijkheid van een directeur van de Nederlandsche Bank N.V., die maatschappelijk struikelde over particuliere extravagancies! Het zijn de vlekjes op het karakter van de Staatsman Kuyper, de onvolkomenheden in het oordeelsvermogen van Dr. Colijn en een enkele brief uit de correspondentie van de grote Thorbecke die ons dat inzicht geven, wat wij posthuum zo gaarne hebben.

Bij de heer De Jong was wel niets van dien aard te bespeuren. Een hypercorrect leven in noeste plichtsbetrachting vervuld en met groot succes voltooid. Geen schaduw valt over het beeld en eigenlijk ontbreekt iedere scherpere belichting. Een voornaam man, terughoudend, eerlijk, zonder enige ostentatie, zelfs zonder intellectuele hoogmoed. Een voortreffelijkheid waar de meesten onzer beschaamd bij zullen worden en dat terecht. Velen sprak ik over hem en niemand had anders dan goeds over hem te vertellen.

Mijn eigen herinneringen aan Prof. De Jong gaan circa veertig jaren terug.

De heer Vissering had mij, toen 25 jaar oud, bij hem aanbevolen en ik mocht komen solliciteren bij de Nederlandsche Bank N.V.

Na een zakelijk gesprek van zowat een half uur werd mij plotseling de vraag gesteld, op allervoorkomendste wijze, of ik misschien ambities had – ook naar buiten iets wilde betekenen in de wereld – of dat ik tevreden zou zijn, op de langere duur wel te verstaan, met een interessante taak die goed gehonoreerd werd, maar waaraan niets spectaculairs te ontdekken viel. Tot voordeel van mijzelf en de Nederlandsche Bank antwoordde ik eerlijk; het onderhoud werd daarna beëindigd met de goede raad mijn sollicitatie dan in te trekken.

Zo was de Jong en zo is hij gebleven. Oprecht, in het belang van een ander, bijzonder constructief. Ik behoud namelijk aan die afwijzing de indruk van één van de meest opbouwende ontmoetingen die ik in mijn leven had.

Dertig jaar later leerde ik de heer De Jong weder kennen. Hij was lid van het Dagelijks Bestuur van het Nederlandsch Economisch Historisch Archief en ik voorzitter. De Hoogleraar – in 1932 Chef Afdeling Buitenland der bank – was het gesprek vergeten, ik gelukkig niet en dat bepaalde mede waarom ik steeds met eerbied en vertrouwen naar zijn uiteenzettingen luisterde.

Tenslotte is ieders wetenschappelijk werk niet alleen een projectie van zijn verstandelijke gaven en zijn kennis van zaken maar ook van zijn persoonlijkheid en zo ligt het in sterke mate bij de geschriften van Prof. De Jong op het terrein der historie.

Zijn *Geschiedenis van de Nederlandsche Bank*, beschreven in opdracht van de Directie, is meer dan een meesterwerk: een monument. Eén van die boeken die niets te wensen over laten. Uitnemende nauwkeurigheid gecombineerd met begrip voor den nabijen en verren samenhang.

NECROLOGIEËN

Iedere speculatie ontbreekt, want De Jong sprong nooit verder dan zijn polsstok lang was. Het nieuwe zocht hij niet, ook niet als economisch theoreticus. Zijn kracht lag in het op feilloze wijze weergeven van wat bronnen leren kunnen aan hem die deze, – begiftigd met elk talent behalve dat der fantasie – ondervraagt.

In dezer voege brachten de deugden van Prof. De Jong hun beperkingen mede, gelijk dat bij anderen hun ondeugden doen.

De Nederlandsche Bank N.V. beschikt over alle feitelijke materiaal wat degene nodig hebben zal die zich tot de biografie van Prof. De Jong zet. Voor hem of haar kan ik slechts hopen dat hij of zij op even voortreffelijke wijze zal worden gesteund als ik dat bij deze eerste bescheiden poging werd.

1 juli 1940 tot 1 juli 1943 en 7 mei 1945 tot 1 februari 1959 directeur van de Nederlandsche Bank N.V.

1 oktober 1931 tot 30 augustus 1943 Buitengewoon Hoogleraar aan de Nederlandse Handelshogeschool in Rotterdam.

H. VAN RIEL

IN MEMORIAM PROF. MR. E. I. STRUBBE 1897-1970

Op 7 november 1970 overleed te Brugge, waar hij in 1897 was geboren, prof. em. mr. Egied-Idesbald Strubbe. De afgestorvene was langs de omweg van een liefhebberij tot de geschiedenis gekomen. Hij was inderdaad een jaar of twintig in zijn vaderstad advocaat geweest, maar had van meet af aan zijn voornaamste belangstelling gewijd aan het historisch onderzoek over Brugge en over het oude Vlaanderen, waarover hij vanaf 1922 in de tijdschriften voor regionale geschiedenis, de *Handelingen van de Brugse Société d'Emulation en Biekorf*, een indrukwekkende reeks uitnemende bijdragen publiceerde. Daarin betoonde hij al vroeg zijn voorliefde voor de rechtshistorie, en speciaal voor de sociale aspecten ervan. Al bleef hij zijn hele leven lang Bruggeling in hart en nieren, langzamerhand verruimde hij het terrein van zijn werkzaamheden, werd de spil van de eerbiedwaardige Koninklijke Commissie voor de Publikatie van de Oude Wetten en Verordeningen van België, en heeft haar verzamelingen met verschillende opmerkelijke uitgaven van oude juridische teksten verrijkt. Wij dienen hier alleen maar te herinneren aan zijn inventaris, in samenwerking met prof. de Smidt e.a., van de oudste arresten en procesbundels van de Mechelse Grote Raad, en aan zijn uitgave van de *Costuimen van Waasten*. Intussen was hij een regelmatig medewerker, later redactielid geworden, van het *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis*, waarin ook tal van oorspronkelijke bijdragen van zijn hand zijn verschenen.

De overgang naar ruimere horizonten viel ongeveer samen met zijn intrede in het academisch corps van de Gentse Rijksuniversiteit in 1931. Zijn leeropdracht aldaar, begonnen met een vrij college Oud-vaderlands recht, werd mettertijd uitgebreid met colleges over Instellingen van de Nieuwe Tijd, Historische Kritiek en Historische Hulpwetenschappen, in de litteraire faculteit, ongeacht nog een belangrijke onderwijstaak in die van de Rechten. Duidelijk uit zijn onderwijs geboren is de merkwaardige *Chronologie van de Middeleeuwen en van de Moderne Tijden in de Nederlanden*, die hij in 1960 in samenwerking met Dr. L. Voet in het licht gaf, en die onze geschiedschrijving met een onschatbaar werktuig heeft verrijkt. Hij was een onvermoeibaar werker, van een spreekwoordelijke

gedienstigheid en bescheidenheid. Zijn benoeming tot lid van de Koninklijke Vlaamse Academie van België (1946) en de verlening van een eredoctoraat te Leiden (1968) had hij ruimschoots verdiend maar enig eerbetoon heeft hij nooit gezocht. De algemene sympathie, die hij rond zich wist te wekken, doet zijn heengaan betreuren door alwie hem heeft benaderd en gekend.

J. A. VAN HOUTTE